

УДК 159.953.5-048

Анісімова Олена Едуардівна

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти

Херсонський державний університет, Херсон, Україна

anisimova_7@ukr.net

ORCID: 0000-0001-9467-3975

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. В статті «Використання засобів дистанційного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти» схарактеризовано можливості використання дистанційного навчання у системі фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. За основу взято тріаду складових професійної підготовки: фундаментальної, інваріантної та варіативної. Завданням фундаментальної освіти є забезпечення оптимальних умов для формування наукового мислення, освоєння наукової інформаційної бази і сучасної методології, виховання внутрішньої потреби у саморозвитку і самоосвіті протягом життя. Інваріантна складова розуміється такою, що відрізняється значною стабільністю, стереотипністю. В ній домінують: спрямованість на збереження традиційних педагогічних підходів; інтегративність процесів, їх цілісність і узагальненість. При цьому інваріантна частина здатна формувати професійно значущі якості відповідно до сучасних вимог розвитку психолого-педагогічної науки та практики шляхом їх трансформації відповідно до нових суспільних умов. Варіативній складовій властиві: гнучкість, інноваційна спрямованість, відкритість новому в науках і технологіях; домінування диференційованого знання. Визначити рівень оволодіння кожною складовою збалансованої системи можна, на нашу думку, через партнерську взаємодію у професійній діяльності. У статті представлено констатувальний етап дослідження стану сформованості здатності до партнерської взаємодії майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти за особистісно-комунікативним та діяльнісним критеріями. Запропоновано інструментарій інформаційно-комунікаційних технологій з метою підвищення рівня спеціальної підготовки. Зокрема, створення спільного медіа-продукту, участь у проєктній діяльності, спілкування за допомогою соціальних мереж, блогів, чат-листування, використання електронних та мобільних додатків у процесі цілепокладання та планування, застосування засобів ІКТ в процесі відновлення працездатності, емоційної стабільності, налаштування на майбутню діяльність, участь у роботі Дискусійного клубу, презентація підсумків педагогічних досліджень у форматі вебінару.

Ключові слова: фундаментальна складова професійної підготовки; інваріантна складова професійної підготовки; варіативна складова професійної підготовки; особистісно-комунікативний критерій; діяльнісний критерій; дистанційна освіта; партнерська взаємодія; вихователі закладів дошкільної освіти

Становлення конкурентоспроможного фахівця, незалежно від спеціальності, в сучасних умовах відбувається тільки в межах якісної професійної підготовки. Вона становить таку інтегровану систему зовнішніх і внутрішніх освітніх факторів, яка в кінцевому результаті забезпечує випускника необхідними і достатніми професійними компетентностями.

Відповідно до сучасних освітніх умов пропонуємо розглянути структуру системи професійної підготовки вихователів закладів дошкільної освіти. На нашу думку, вона складається із трьох взаємопов'язаних структурних елементів – фундаментальної, інваріантної та варіативної складових. В подальшому пропонуємо використовувати поняття «тріада» щодо структури збалансованої системи професійної підготовки, що охоплює вищезазначені компоненти.

Інтенсивний розвиток сучасного інформаційного суспільства порушив баланс системи професійної підготовки, а саме – збільшив межі варіативної складової і переніс частину інваріантної до фундаментальної.

Однак, одночасно на цьому етапі розвитку суспільства з'явився дієвий інструментарій для балансування порушеної системи. У цьому випадку говоримо про інформаційно-комунікаційні технології, які впливають на мотивацію, свободу учасників освітнього процесу, диверсифікацію навчального матеріалу, появу нових освітніх моделей, зворотній зв'язок, партнерські відносини тощо [1].

Сучасна модель трисуб'єктних відносин передбачає введення в традиційну суб'єктно-суб'єктну модель, представлену викладачем і здобувачем освіти, третього суб'єкта – інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища, – тим самим утворюючи складну систему: «викладач – здобувач освіти – інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище», де кожен з компонентів є активним рівноцінним суб'єктом навчального процесу. Інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище трансформує традиційну суб'єкт-суб'єктну модель навчання, безпосередньо впливаючи і змінюючи роль і функції інших суб'єктів навчання, частково перебираючи їх функції на себе.

В умовах трисуб'єктної взаємодії відбувається активна інформаційна взаємодія між викладачем, здобувачем освіти та інформаційно-комунікаційним педагогічним середовищем, яка дає можливість оволодіти професійними знаннями, набувати умінь і навичок професійної діяльності; викладачеві – виконувати функції інструктора та наставника в освітньому процесі; інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищу – реалізувати потенційні можливості, здібності майбутнього фахівця, підвищувати його навчальну мотивацію та розвивати індивідуальність майбутнього спеціаліста [2].

Мета статті – обґрунтувати можливості використання у дистанційній формі здобуття фахової освіти майбутніми педагогами певних засобів згідно зі збалансованою системою їх підготовки.

Характеризуємо кожен із складових. Розпочнемо з першої складової тріади – фундаментальної. Аналіз науково-педагогічної літератури доводить, що у рамках традиційної (класичної) університетської системи освіти фундаментальність освіти розумілася як поглиблена підготовка за певним напрямом. Відповідно до концепції О.Голубевої та А.Суханова «фундаментальність освіти» – це забезпечення різноманітної гуманітарної та природничо-наукової освіти на основі оволодіння фундаментальними знаннями. Фундаментальність передбачає: обґрунтування визначеного достатнього кола запитань з базових сфер знань даного напрямку науки та загальноосвітніх дисциплін, без чого не можна уявити інтелігентну людину [3].

Отже, завданням фундаментальної освіти є забезпечення оптимальних умов для виховання гнучкого та багатогранного наукового мислення, освоєння наукової інформаційної бази і сучасної методології осмислення дійсності, створення внутрішньої потреби у саморозвитку та самоосвіті протягом життя.

Друга складова тріади – інваріантність. У контексті нашого дослідження ми будемо розуміти під терміном інваріантний (від латинського *invariantis* – незмінний) такий, що характеризується значною стабільністю, стереотипністю. В ньому домінують: незалежність від зовнішніх впливів, спрямованість на збереження традицій; інтегративність і конвергентність процесів, їхня цілісність і узагальненість; недостатня гнучкість; прагнення до порядку і спадковості. Інваріантна частина (ядро) психолого-педагогічної підготовки забезпечує можливість педагогічному працівникові привласнювати загальнокультурні та національні цінності, але при цьому формувати

професійно значущі якості відповідно до сучасних вимог розвитку психолого-педагогічної науки та практики шляхом їх трансформації відповідно до нових суспільних умов.

Третьою складовою тріади є варіативність. Варіативності властиві: гнучкість, інноваційна спрямованість, відкритість новому в науках і технологіях; динаміка внутрішніх процесів, їхня диференційованість і дивергентність, розчленованість і конкретність; нестійкість і залежність від зовнішніх змін; домінування диференційованого знання [4].

Варіативна складова виступає умовою індивідуального розвитку майбутніх фахівців, визначається індивідуальними запитами і особливостями суб'єктів освітнього процесу, особливостями професії та дозволяє продуктивно вирішувати проблему співвідношення навчання, розвитку і саморозвитку, розробляти індивідуальну траєкторію професійної підготовки. Вона передбачає сукупність спецкурсів, спецпрактикумів, дисциплін вільного вибору тощо.

Всі три складові тріади тісно взаємопов'язані між собою. Якість окремого елемента впливає на загальний показник професійної компетентності. Високий рівень сформованості фундаментальних знань, умінь та навичок забезпечує можливість застосовувати їх в залежності від освітньої ситуації. В свою чергу варіативність та інваріантність професійної діяльності спираються на фундаментальну складову та одночасно є підґрунтям для творчості, саморозвитку та мотивації до професійного зростання. Таким чином з'являється обов'язкова вимога – збалансованість усіх елементів тріади.

Розглянемо окремо можливості використання ІКТ у кожній зі складових збалансованої системи професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Вимоги до фундаментальної підготовки пов'язані з ключовими компетентностями, які необхідні всім членам суспільства для особистої реалізації та розвитку, активного громадянського життя, соціальної єдності та можливості працевлаштування. Інваріантна складова охоплює процес формування спеціальних (фахових) компетентностей, які є власне педагогічними, необхідними для оволодіння педагогічною професією та майбутньої професійної діяльності. Варіативна складова виступає умовою індивідуального розвитку майбутніх фахівців, визначається індивідуальними запитами і особливостями професії та дозволяє продуктивно вирішувати проблему співвідношення навчання, розвитку і саморозвитку.

Створення таких умов сприяє з одного боку академічній свободі, з іншого – можливості доступу зовнішніх середовищ до освітньої системи. Завданням цієї складової ми вважаємо оволодіння м'якими навичками, які необхідні майбутньому фахівцю для вдосконалення рівня власного професіоналізму.

Фундаментальна складова вимагає від фахівців опанування ключовими компетентностями: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність вчитися і оволодівати сучасними

знаннями, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність до міжособистісної взаємодії [5].

Під час реалізації даної складової професійної підготовки ефективним буде звернення до таких засобів ІКТ: використання презентаційного матеріалу за допомогою технічних засобів, використання педагогічних програмних засобів, онлайн-сервісів.

Під час підготовки презентаційного матеріалу ефективним буде не лише використання звичних нам лінійних, статичних презентацій (з використанням Power Point), а й динамічних – «літаючі» презентації, використання мультимедійної дошки та ін.

Інваріантна складова професійної підготовки, в свою чергу, вимагає формування спеціальних (фахових) компетентностей. До них належать: здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації, здатність до розвитку в дітей базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага); здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей, здатність до формування в дітей уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; здатність до розвитку в дітей мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими, здатність до виховання навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, здатність до національно-патріотичного виховання дітей; здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку; здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини; вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням; здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей, здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами [5].

Реалізацію варіативної складової вбачаємо в оволодінні soft skills, які допоможуть майбутньому фахівцю вдосконалити рівень свого професіоналізму.

Оскільки професія педагога є публічною, особливо значущими стають навички самопрезентації, вміння вибудовувати стосунки з усіма учасниками освітнього процесу, здатність творчо вирішувати педагогічні задачі, виявляти лідерські якості, володіти селф-менеджментом, критичним мисленням як здатністю до продуктивної професійної діяльності. Не менш важливими в даному контексті є ситуаційна обізнаність, адаптивність, гнучкість, тактовність.

Ці навички та вміння набувають особливої актуальності в епоху, що характеризується процесами трансформації як суспільства в цілому, так і освіти конкретно.

Розвиток soft skills сьогодні визначають як процес динамічної трансформації особистості протягом усього життя. Це призводить до мотивованого розвитку наявних особистісних якостей відповідно до середовища та оточуючих людей. Майбутньому фахівцю необхідно спрямовувати свою увагу та діяльність на підвищення власної ефективності, просування себе та власної індивідуальної траєкторії професійного становлення. Розвиток soft skills – це особистісний мотив кожної людини, від якого залежить ефективність педагогічної діяльності [6].

Рівень володіння кожною складовою збалансованої системи дає змогу визначити партнерська взаємодія.

З метою з'ясування рівня готовності до партнерської взаємодії нами було проведено дослідження на педагогічному факультеті Херсонського державного університету. Опитуванням було охоплено 150 осіб – здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр».

Результати рівня готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм були визначені за допомогою таких методик: Методика діагностики комунікативної установки за В.В. Бойком (визначення загальної комунікативної толерантності), Методика визначення емпатійності (опитувальник А. Мехрабіана і Н. Епштейна), Опитувальник «Рівень суб'єктивного контролю» (шкала інтернальності), Тест-опитувальник організаторських і комунікативних здібностей майбутнього педагога (за Федорішиним) [7].

Рис.1. Результати діагностики рівня готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм

8,57% респондентів 1 року навчання мають високосформований рівень готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм, 53,82% - достатній рівень, 32,58% - суперечливий, 5,03% - початковий. На 2 році навчання збільшується кількість здобувачів освіти з високосформованим рівнем – 10,94% та зменшується до 47,92% кількість осіб, що мають достатній рівень готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм. Серед другокурсників 35,5% респондентів із суперечливим рівнем та 5,64% - з початковим. На 3 році навчання показники майже повертаються на рівень 1 курсу: 8,93% респондентів мають високосформований рівень готовності до партнерської взаємодії за особистісно-когнітивним критерієм, 51,98% - достатній, 32,89% - суперечливий, 6,2% - початковий. Респонденти, що навчаються на 4 курсі, продемонстрували такі показники рівня готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм: 7,84% опитуваних мають високосформований рівень, 54,28% - достатній, 32,89% - суперечливий та 4,99% - початковий (Рис.1).

Отже, за 4 роки навчання показники готовності до партнерської взаємодії за особистісно-комунікативним критерієм змінюються неістотно, чіткої тенденції до зростання або зниження рівня немає. Але середні показники зумовлені різницею у

рівнях показників готовності до партнерської взаємодії за різними методиками та анкетами, що потребує більш доцільного аналізу їх результатів:

Найвищий рівень комунікативної толерантності за результатами дослідження спостерігається в здобувачів освіти 2 року навчання. На 3 курсі спостерігається кризовий період (показники стають нижчими, ніж на 1 курсі), показники здобувачів освіти 4 року навчання погіршуються.

Дослідження рівня організаторських та комунікативних здібностей свідчить про позитивну тенденцію, адже показники кожного курсу вищі за попередній та досягають найвищих результатів на 4 році навчання.

Рівень соціальної емпатії на 2 курсі неістотно зменшується в порівнянні з першим. На 3 курсі рівень сформованості соціальної емпатії зростає, а на 4 курсі спостерігається зменшення на рівень 1-2 курсів.

За результатами дослідження показники інтернальності впродовж навчання погіршуються, є стійка тенденція до екстернальності.

Аналіз рівня готовності до партнерської взаємодії за діяльнісним критерієм (Методики «Адаптивність у діалогічній взаємодії зі студентами» (Є.І. Серєда) та «Стиль поведінки у різних ситуаціях спілкування» (К. Томас)) свідчить про такі результати:

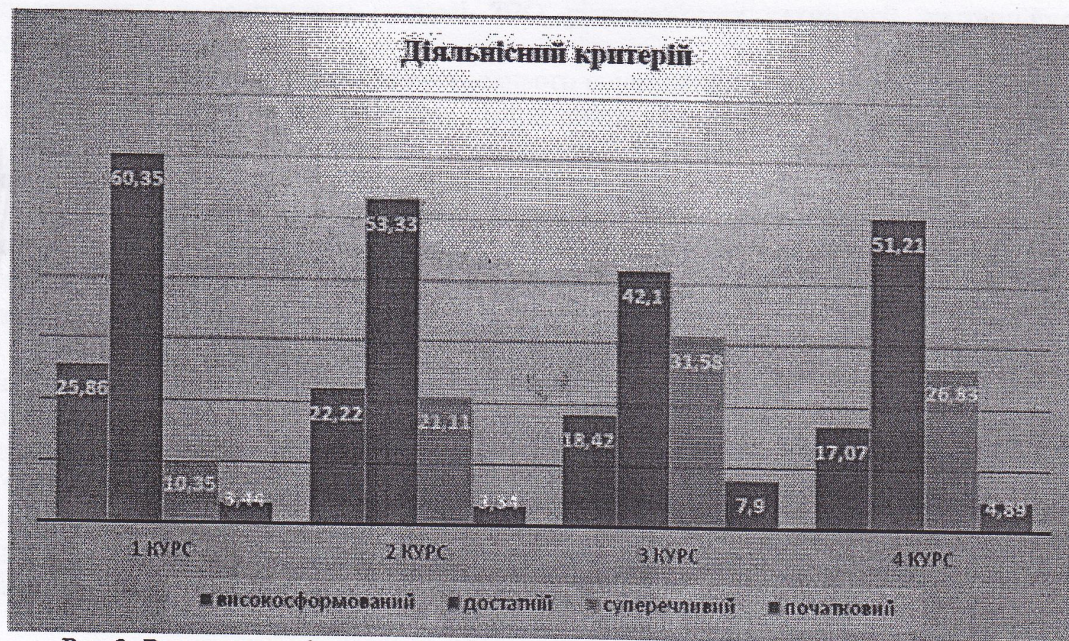

Рис.2. Результати діагностики рівня готовності до партнерської взаємодії за діяльнісним критерієм

25,86% респондентів, що навчаються на 1 курсі, продемонстрували високосформований рівень готовності до партнерської взаємодії за діяльнісним критерієм, 60,35% - достатній рівень, 10,35% - суперечливий та 3,44% - початковий рівень. На 2 році навчання здобувачі освіти демонструють нижчі результати: 22,22% - високосформований рівень, 53,33% - достатній, 21,11% - суперечливий та 3,34% - початковий рівень. Третій рік навчання є кризовим щодо готовності до партнерської взаємодії за діяльнісним критерієм, оскільки здобувачі освіти 3 курсу показують найнижчі результати за весь період навчання: 18,42% - високосформований рівень, 42,1% - достатній, 31,58% - суперечливий та 7,9% - початковий рівень. Здобувачі освіти

4 курсу демонструють вищі, порівняно з 3 курсом, результати, які, однак, не повертаються до рівня 1 року навчання: 17,07% - високосформований рівень, 51,21% - достатній, 26,83% - суперечливий та 4,89% - початковий рівень (Рис.2).

Варто зазначити, що загальна тенденція зниження рівня готовності до партнерської взаємодії за діяльнісним критерієм з 1 по 3 курс та неістотного підвищення рівня на 4 курсі прямо пропорціональна розвитку емоційної та інтелектуальної адаптивності. Однак, кризовий для них етап (3 рік навчання) є піком зростання для поведінкової адаптивності.

Слід зазначити, що серед стилів поведінки здобувачів освіти протягом усіх 4 років навчання переважає компроміс. Однак, ще існує тенденція до збільшення ролі таких стилів поведінки, як уникнення та пристосування. Стиль поведінки «співпраця» на кожному році навчання використовує найменша кількість респондентів, а «сприятливим» періодом для стилю поведінки «суперництво» є третій рік навчання.

Результати дослідження дають підставу вважати, що здобувачі ступеня вищої освіти «Бакалавр» мають потенціал для підвищення якості професійної освіти та потребують залучення до інноваційних форм роботи з формування основ професійної компетентності майбутніх педагогів.

Ситуація, що склалася на ринку освітніх послуг, призвела до необхідності використанні в освітньому процесі ЗВО різноманітних технологій дистанційного навчання.

Йдеться про готовність безпосереднього спілкування через можливості інтернет-мережі, про пошук, відбір та аналіз різних джерел навчальної інформації. Головне у процесі дистанційного навчання – самостійне критичне опрацювання матеріалів, усвідомлення ефективності їх використання. Важливою перевагою дистанційної освіти є можливість навчатися в спокійній обстановці, оскільки поточний та підсумковий контроль здійснюються дистанційно, знижуючи рівень стресового навантаження. Результатом можна визначити ще й розвиток таких якостей особистості педагога, як активність, творчість, самостійність, критичність мислення.

Наведемо приклади технологій дистанційного навчання, що набули найбільшого поширення. Кейсова технологія заснована використанні здобувачами освіти інформаційних освітніх ресурсів у вигляді спеціалізованих наборів навчально-методичних комплексів з використанням різних видів носіїв інформації (кейсів). Телекомунікаційна технологія полягає у використанні засобів передачі даних глобальних і локальних мереж у форматі взаємодії «студент-викладач», «студент-студент» через інформаційні освітні ресурси, представлені у вигляді віртуальних бібліотек, відео-лекцій тощо.

Розглянемо процес дистанційного навчання під час фахової підготовки на педагогічному факультеті Херсонського державного університету.

Успішно функціонують та використовуються в освітньому процесі Web-мультимедіа енциклопедії «Історія педагогіки» та «Фребельпедагогіка», які є елементами динамічного інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища.

Web-мультимедіа енциклопедія допомагає зосередити увагу здобувачів освіти на показі шляхів і засобів реалізації нових концепцій освіти, сприяє формуванню активної творчої особистості майбутнього педагога; розробці нових підходів до оволодіння знаннями; створенню нових ефективніших засобів, методів і форм навчання та виховання дітей; проектуванню розвивальних педагогічних процесів.

Під час читання лекції викладач викладає основні поняття, дає пояснення та вказівки щодо самостійного вивчення навчального матеріалу. При використанні ресурсів Web-мультимедіа зникає необхідність ведення конспектів, оскільки студент

має можливість вдома переглянути її зміст. Мультимедійний супровід доповіді лектора покращує сприйняття поданих питань, які пропонуються для обговорення, створює комфортні умови для аудиторної роботи (супровід представляє логічно структуровану послідовність слайдів у форматі PowerPoint). Для інформаційного наповнення використовуються різноманітні види інформації: текстова, графічна, анімація та відеофрагменти.

Використання інтерактивної дошки на практичних заняттях дає змогу поєднувати традиційні та інноваційні форми роботи, розробляти кросворди, ребуси, графічні задачі, створювати власні сенсорно-пізнавальні завдання.

Отже, Web-мультимедіа спрямовані на реалізацію особистісно-орієнтованого, діяльнісного, системного, синергетичного та компетентнісного підходів до організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Це дає їм змогу забезпечувати дистанційне управління самостійною роботою, здійснювати самоконтроль; формувати групи для спільної навчальної діяльності з метою корекції й контролю; проводити дискусійні форми навчальної роботи вже на лекціях.

З метою формування професійних умінь та навичок майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти пропонуємо такі засоби дистанційного навчання: створення спільного медіа-продукту, участь у проектній діяльності, для навичок ефективної взаємодії – спілкування за допомогою соціальних мереж, блогів, чат-листування. Навички тайм-менеджменту, на нашу думку, доцільно формувати за допомогою використання електронних та мобільних додатків у процесі цілепокладання та планування. З метою протистояння стресу варто застосовувати засоби ІКТ в процесі відновлення працездатності, емоційної стабільності, налаштування на майбутню діяльність, а для ефективного публічного виступу сприятливими будуть участь у роботі Дискусійного клубу «Ми різні, проте рівні», презентація підсумків педагогічних досліджень у форматі вебінару.

Для підвищення рівнів емпатійності вважаємо ефективними створення баз даних «Рука допомоги», збір, аналіз та обробку інформації щодо результатів благодійної діяльності, створення мережі «Щоденник наших дій.ua», розробку проекту «Наша сила – у взаємодії».

Рівень мотивації до професійної співпраці зростає за рахунок використання веб-ресурсів. На показники асертивності позитивно впливатимуть виконання спільних проектів з використанням соціальних мереж, електронного листування, комп'ютерна візуалізація ситуацій та об'єктів; інтернальності – персональні блоги «Мої ідеї та пропозиції», розробка дидактичних засобів комп'ютерної підтримки.

Розвитку комунікативних та організаційних здібностей сприятимуть створення сайту, наповнення його такими матеріалами: візитка, розподіл обов'язків, листування, реагування на певні ситуації через скайп-контакти, розробка різнорівневих завдань з елементами гейміфікації, зв'язок з групою за допомогою чат-листування, месенджерів. Доречним буде певний розподіл обов'язків: керівник-лідер, організатор, група з підготовки презентацій, відповідальні за підготовку та проведення вебінарів. Для рефлексії діяльності групи передбачається он-лайн опитування, електронне голосування, відповіді на питання анкет.

Отже, у форматі дистанційного навчання засоби інформаційно-комунікаційних технологій удосконалюють організацію викладання, підвищують індивідуалізацію навчання, а також мотивацію до оволодіння професійними компетентностями, активізуючи можливість залучення здобувачів освіти до творчої, пошукової та дослідницької діяльності. Запропонований інструментарій навчання створює можливості для надання більшого обсягу корисної інформації, впливає на розвиток

самостійності та логічності мислення здобувачів освіти; сприяє урізноманітненню форм партнерської взаємодії; сприяє вдосконаленню процесу фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Spivakovsky, A., Petukhova, L., Anisimova, O., Horlova, A., Kotkova, V., Volianiuk, A. ICT as a Key Instrument for a Balanced System of Pedagogical Education. ICTERI, 2020. URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85096419582&origin=AuthorNamesList&txGid=cff8324efb62ed78a72d9cda35befel0>
2. Петухова Л. Є. Інформатичні компетентності майбутнього вчителя початкових класів (В моделі трисуб'єктивної дидактики): навчально-методичний посібник. Херсон: Айлант, 2010. 443 с.
3. Голубева Е., Суханов А. Проблема интеграции в обучении. *Философия образования* 1996.
4. В'юнова Н. Інваріантне та варіативне у вивченні проблем психологічної та педагогічної освіти. *Гуманітарні науки*, Номер 1, 2003. С.189-206.
5. Офіційний сайт Міністерства Освіти і Науки України. Стандарти вищої освіти. Дошкільна освіта, 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf>.
6. Бацунов С. Н., Дереча И. И., Кунгурова И. М., Слизкова Е. В. Современные детерминанты развития soft skills. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2018. № 4 (апрель). С. 12–21. URL: <http://e-koncept.ru/2018/181018.htm>.
7. Истратова О. И. Психодиагностика: коллекция лучших тестов: учебное пособие. Ростов на Дону: Феникс, 2015. 375 с.

USE OF DISTANCE LEARNING TOOLS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE EDUCATORS OF PRESCHOOL EDUCATION

Olena Anisimova

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor. Associate Professor of Pedagogy and Psychology of Preschool and Primary Education.

Kherson State University, Kherson

anisimova_7@ukr.net

ORCID: 0000-0001-9467-3975

Abstract. The article "Use of distance learning tools in the professional training of future educators of preschool education" describes the possibilities of using distance learning in the system of professional training of future educators of preschool education. The basis is a triad of components of professional training: fundamental, invariant and variable. The task of basic education is to provide optimal conditions for the formation of scientific thinking, development of scientific information base and modern methodology, education of the inner need for self-development and self-education throughout life. The invariant component is understood to be characterized by significant stability and stereotypes. It is dominated by: the focus on preserving traditional pedagogical approaches; integrative processes, their integrity and generalization. In this case, the invariant part is able to form professionally significant qualities in accordance with modern requirements for the development of psychological and pedagogical science and practice by transforming them in accordance with the new social conditions. The variable component is characterized by: flexibility, innovation, openness to the new in science and technology; dominance of differentiated knowledge. The article also presents the ascertaining stage of the study of the state of formation of the ability to partner by personal-communicative and activity criteria. The toolkit of information and communication technologies for the purpose of increase of a level of special preparation is offered. In particular, the creation of a joint media product, participation in project activities, communication through social networks, blogs, chat

correspondence, the use of electronic and mobile applications in the process of goal setting and planning, the use of ICT in the process of recovery, emotional stability, future activity, participation in the work of the Discussion Club, presentation of the results of pedagogical research in the format of a webinar.

Keywords: fundamental component; invariant component; variable component of professional training; personal-communicative criterion; activity criterion; distance education; partnership interaction; educators of preschool education institutions.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Spivakovsky, A., Petukhova, L., Anisimova, O., Horlova, A., Kotkova, V. & Volianiuk, A. (2020). ICT as a Key Instrument for a Balanced System of Pedagogical Education. ICTERI.
2. Petukhova L. Ye. Informatics competencies of the future primary school teacher (In the model of three-subjective didactics): textbook. Kherson: Aylant, 2010. 443 s. (in Ukrainian).
3. Golubeva, O., Sukhanov, A. The problem of integrity in education. Philosophy of education. 1996 (in Russian).
4. Vyunova, N. Invariant and variational in the study of problems of psychological and pedagogical education. The Humanities Series No. 1, 2003. pp.189-206. (in Ukrainian).
5. Official site of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Higher education standards approved (2019). Preschool education. February 23, 2021. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-012doshkilna-B.pdf>. (in Ukrainian).
6. Batsunov, S., Derecha, I., Kungurova, I. & Slizkova, E. (2018). Modern determinants of the development of soft skills. Scientific and methodical electronic journal «Concept». № 4, pp.12-21. February 19, 2021. <http://e-koncept.ru/2018/181018.htm>. (in Russian).
7. Istratova O. I. Psychodiagnostics: A Collection of the Best Tests: A Study Guide. Rostov na Donu: Feniks, 2015. 375 p. (in Russian).